

Związek Zawodowy
Celnicy PL

Nysa, dnia 04.11.2016r.

ZZ Celnicy PL – 171/16

Pan Mateusz Morawiecki

Wicepremier

Minister Rozwoju i Minister Finansów

Szanowny Panie Premierze.

Od dwóch tygodni mamy dostęp do przepisów ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej oraz przepisów wprowadzających. Nadal jednak nie ma nawet projektu żadnego z ponad 80 rozporządzeń, które są konieczne do realizowania zadań i obowiązków tylko ogólnie uregulowanych w ustawach. Na podstawie tylko w/w ustaw pojawia się jednak szereg problemów o których wyjaśnienie bardzo prosimy.

W naszej ocenie przeniesienie zadań z zakresu akcyzy i hazardu do urzędów skarbowych nie ma żadnego racjonalnego uzasadnienia, spowoduje szereg problemów dla przedsiębiorców, nie stanowi wykonania celu reformy tj. zgromadzenia w jednym urzędzie pełnej obsługi podatnika z zakresu wszystkich podatków.

Przez upór w ucywilnieniu i „optymalizacji zatrudnienia” Polska zyska tysiące a straci miliony.

Niemniej jednak być może problemy, które nam są znane były przedmiotem analiz i znaleziono rozwiązania, których my nie znamy. Zwracamy się więc z wnioskiem o informację i wyjaśnienie następujących zagadnień.

Czy Minister dysponuje analizą dot. ucywilnienia funkcjonariuszy celnych oraz skutków procesu? Z jakich komórek ilu funkcjonariuszy zostanie ucywilnionych? Jakie z tego tytułu są zyski, a jakie ryzyka i straty?

Ilu funkcjonariuszy Służby Celnej i z jakich komórek może obecnie być skierowanych do ochrony granic w razie przywrócenia kontroli celnej na wewnętrznej granicy UE:

a) na czas określony do kilku tygodni w razie wystąpienia gwałtownego zagrożenia np. epidemiologicznego czy zagrożenia bezpieczeństwa lub planowego zagrożenia bezpieczeństwa np. planowane wydarzenie,

b) na kilka miesięcy w razie wystąpienia takiej potrzeby pod kątem np. bezpieczeństwa,

- a jakie będą możliwości w tym zakresie, tj. rezerwy kadrowe umundurowanych funkcjonariuszy nowej Służby Celno-Skarbowej po planowanym w ramach reformy KAS ucywilnieniu znacznej ilości dzisiejszych funkcjonariuszy Służby Celnej

Czy zrobiona została etatyzacja oddziałów celnych granicznych oraz wydziałów zwalczania przestępczości pod kątem niemal powszechnie występujących obecnie w tych jednostkach braków kadrowych i ich niezbędnej – optymalnej obsady w ramach planowanej do utworzenia Służby Celno-Skarbowej?

Czy planowane jest zwiększenie liczby funkcjonariuszy w oddziałach celnych, w szczególności na przejściach granicznych? Wg raportu NIK 80% zmian na przejściach granicznych w czasie podwyższonego ruchu ma niepełną obsadę, co skutkuje odstawieniem od kontroli. Niedobory kadrowe wykazał także Zespół ds. przeglądu procedur granicznych wskazując na potrzebę ponownej etatyzacji.

Czy planowane jest zwiększenie liczby funkcjonariuszy w wydziałach zwalczania przestępczości? W latach 2006-2007 planowane było zwiększenie liczby funkcjonariuszy grup mobilnych do 3000 f-szy. Na taką potrzebę wskazuje też konieczność zwiększenia zaangażowania w kontrolę przemieszczania towarów akcyzowych w ramach realizacji np. pakietu paliwowego. Obecnie niedobory kadrowe są obok problemów proceduralnych jedną z przyczyn braku kontroli autobusów zagranicznych zarejestrowanych w innych krajach UE, którymi wykonywane są okazjonalne przewozy osób. To skutkuje bardzo niskimi wpływami z tego podatku. O ile w 2003 do budżetu państwa wpłynęło z tego tytułu ponad 8 mln zł to w ubiegłym roku było to niewiele ponad 700 tys. Średnio dziennie tylko 3-4 takie autobusy w całej Polsce przewożą pasażerów płacąc należny podatek.

Czy planowane jest przywrócenie granicznych referatów zwalczania przestępczości na lotniska oraz odtworzenie grup mobilnych w terenach przygranicznych, gdzie w ostatnich latach zostały one zlikwidowane?

Czy znana jest liczba funkcjonariuszy, którzy są potrzebni do obsługi obrotu towarowego z Wielką Brytanią?

Czy planowane jest zwiększenie poziomu kontroli transportów w imporcie i eksporcie, który obecnie jest najniższy w UE? Kontrolowanych jest ok. 1,5% wszystkich zgłoszeń. Zespół ds. Przeglądu procedur granicznych wykazał, że niski poziom kontroli spowodowany m.in. brakami kadrowymi na np. Cargo w Warszawie jest wykorzystywany do przemytu. Czy w związku z tym analizowane i planowane jest zabezpieczenie do realizacji tego celu odpowiedniej liczby funkcjonariuszy celnych, którym zostaną złożone propozycje służby w nowym organie celno-skarbowym?

Jakie jest uzasadnienie przeniesienia zadań z zakresu akcyzy z urzędów celnych do urzędów skarbowych i ich realizacji zasadniczo przez pracowników cywilnych, zamiast naturalnego usytuowania ich w kompetencjach urzędów celno-skarbowych i kontynuacji ich realizacji przez umundurowanych funkcjonariuszy? Już tylko w pierwszym roku po przejściu przez Służbę Celną od urzędów skarbowych zadań z zakresu akcyzy w 2003 r. służba stwierdziła 6 mld. zł niezadeklarowanego przez podmioty podatku akcyzowego. Wg oficjalnych danych i raportów, począwszy od pierwszego roku po przejściu przez Służbę Celną zadań z zakresu akcyzy, rokrocznie wzrastały wpływy budżetowe z tytułu poboru tego podatku. W krótkim okresie został z informatyzowany dotychczasowy papierowy obieg dokumentów. Już na początku 2007r został wdrożony system kontroli przemieszczania wyrobów akcyzowych napisany przez informatyków jednej z izb celnych. Specyfika kontroli akcyzy jest podobna jak kontroli celnej. Inaczej niż w przypadku kontroli realizowanych przez organy administracji skarbowej, kontrole te zasadniczo przeprowadza się w czasie rzeczywistym badając zgodność towaru/czynności z dokumentami jeszcze w czasie korzystania przez podmioty z danej procedury. Zadania z akcyzy wykonywane są bardzo dobrze w ramach niezmiennie skomplikowanych, bardzo często zmieniających się i pełnych luk przepisów. Do ich prawidłowego wykonania potrzebna jest specjalistyczna wiedza nie tylko z zakresu procedury postępowania, ale także z materiałoznawstwa, fizyki czy chemii. Dodatkowo z każdym towarem akcyzowym związany jest inny sposób postępowania, wymagana inna specjalistyczna wiedza. W S.C. komórki akcyzowe działają w ramach jednego pionu w Izbie. Właściwość miejscowa urzędu celnego obejmuje czasami obszar całego województwa lub jego znaczną część. Przeniesienie akcyzy do US wiąże się z bardzo poważnymi komplikacjami. W przypadku rozdrobnienia na wszystkie urzędy skarbowe zostanie spełniony cel reformy, że wszystkie obowiązki firma załatwia w jednym urzędzie i jeden urząd posiada wszystkie informacje na temat podatnika. Natomiast

negatywnym skutkiem takiego rozwiązania, będzie jednak nieuchronna marginalizacja zadań akcyzowych w poszczególnych US, rozproszenie bazy technicznej oraz wysoko wykwalifikowanych, posiadających specjalistyczną wiedzę i doświadczenie zasobów kadrowych, osłabienie kompetencyjne w porównaniu do stanu obecnego również ze względu na bardzo nierównomierne występowanie firm i ich działalności w zakresie akcyzy w obszarze właściwości miejscowej poszczególnych urzędów skarbowych i w konsekwencji zagrożenie obniżenia poziomów i jakości sprawowania bieżącej kontroli w tym obszarze i co za tym idzie postępującego zmniejszania się wpływów budżetowych z tego podatku. Pracownicy wyspecjalizowani w zagadnieniu nie będą też mieli możliwości żadnego rozwoju zawodowego z wykorzystaniem dotychczasowych kompetencji. Jeżeli natomiast tylko niektóre urzędy będą wyznaczone jako właściwe z zakresu akcyzy to powinny one przejąć całą obsługę podatnika z zakresu wszystkich podatków aby zrealizować cel reformy. To jednak oznacza koszty i komplikacje dla firm. Ponadto ucywilnienie stanowisk akcyzowych, na które obecnie mogą awansować funkcjonariusze z kontroli i odwrotnie do zadań kontrolnych przenoszeni są funkcjonariusze z komórek merytorycznych akcyzowych, ogranicza możliwości dysponowania kadrami oraz rozwoju zawodowego tj. w ramach urzędu celno-skarbowego nie będzie komórek, do których może awansować funkcjonariusz wykorzystując swoją wiedzę i doświadczenie z zakresu akcyzy tj. to co stanowi jego największy potencjał.

Czy właściwe w zakresie akcyzy będą wszystkie urzędy skarbowe czy zostaną wyznaczone tylko niektóre?

Jeżeli wszystkie, to:

Kto w urzędach skarbowych będzie wykonywał zadania z zakresu akcyzy? Dotychczasowi pracownicy US czy funkcjonariusze i pracownicy obecnych urzędów celnych?

Jeżeli dotychczasowi pracownicy i funkcjonariusze obecnych urzędów celnych to czy będzie miało do nich zastosowanie kryterium miejsca zamieszkania? Obecnie postępowania z zakresu akcyzy wykonywane są przez wyspecjalizowane komórki w miejscowościach, w których są siedziby UC np. w Krakowie i jest to zaledwie 36 osób, a UC jest właściwy dla większej części województwa. Jeżeli zadania zostaną podzielone między US to funkcjonariusze i pracownicy UC będą musieli być rozrzućeni po urzędach skarbowych i przeniesieni np. do Zakopanego.

Czy analizowano zagrożenie marginalizacji zadania oraz spadku kompetencji pracowników gdy zadania będzie wykonywało tylko kilka osób na cały urząd, albo będą to zadania dodatkowe w tych US, gdzie funkcjonuje mała liczba podatników akcyzowych? Obecnie jest to

pion komórek w ramach Izby Celnej i urzędów celnych oraz oddziałów celnych, wyspecjalizowanych do zadań z zakresu akcyzy.

Jeżeli przewiduje się wyznaczenie niektórych US właściwych do zadań z zakresu akcyzy to:

czy podatnik tzw. akcyzowy będzie wszystkie swoje obowiązki podatkowe załatwiał w tym urzędzie czy tak jak obecnie obowiązki z zakresu akcyzy w jednym US a pozostałe podatki w urzędzie właściwym ze względu na siedzibę podatnika? Czyli firma wytwarzająca alkohol w Zakopanem sprawy akcyzowe nadal będzie załatwiał w Krakowie ale nie w UC a w US a wszystkie pozostałe obowiązki podatkowe w US w Zakopanem. A zatem jaki w takim przypadku będzie cel całej reformy, skoro w takim jej kształcie tak jak dotychczas żaden z urzędów w dalszym ciągu nie będzie miał kompleksowej informacji o podatniku, rozproszone będą kompetencje różnych organów w zakresie kontroli jego działalności i rozliczeń, a sam podatnik w dalszym ciągu będzie zmuszony załatwiać swoje sprawy w różnych urzędach w zależności od rodzaju podatków i stosowanych procedur?

Gdzie podatnicy będą składać deklaracje i korekty deklaracji akcyzowych AKC-U, które obecnie składają nawet w oddziałach celnych - np. podatnicy z Zakopanego, Nowego Targu i okolic mają do dyspozycji oddział celny w Nowym Targu. Czy po reformie będą zmuszeni do wyjazdu w takich sprawach do Krakowa?

Jaka komórka przejmie zadania z zakresu akcyzy, które obecnie wykonują funkcjonariusze w oddziałach celnych zlokalizowanych poza siedzibami urzędów celnych tj. ich lokalizacja nie pokrywa się z właściwością urzędów skarbowych?

Jakie korzyści są spodziewane z tyt. przeniesienia istotnej części zadań z zakresu akcyzy nie kompleksowo do UCS ale do US? Czy mogą one być wyrażone w kwotach oszczędności lub dodatkowych wpływów?

Jaki problem likwiduje zmiana właściwości zadań z zakresu akcyzy i ich podział na dwa organy?

Czy funkcjonariusze, którzy są potrzebni do wykonywania zadań akcyzowych w US będą ucywilnieni (bieżąca kontrola podmiotów podlegających urzędowemu sprawdzeniu i procedur przez nie stosowanych, orzecznictwo wymiarowe, orzecznictwo w zakresie udzielania zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie wyrobów akcyzowych, postępowania w zakresie przyjmowania, rozliczania i zwrotów zabezpieczeń akcyzowych i zabezpieczeń majątkowych wymaganych dla uzyskania koncesji URE, orzecznictwo w zakresie nadpłat i zwrotów akcyzy i wreszcie rozliczenia należności i bezpośrednia obsługa klienta) ?

Kto od 1 stycznia przejmie obsługę przewoźników, importerów, eksporterów oraz osób przekraczających granicę w zakresie zadań, które obecnie realizują oddziały celne w kasach? Ustawa KAS pozbawia Urzędy Celno-Skarbowe uprawnienia do poboru należności i zabezpieczeń. Funkcjonariusze wykonujący zadania kasowe pobierają należności celne i podatkowe, wykonują operacje kasowe w systemach, pobierają i wydają zabezpieczenia gotówkowe, przyjmują walutę do depozytu, pobierają opłaty od zezwoleń na przejazd pojazdów nienormatywnych, kaucję od przewoźników zagranicznych na podstawie ustawy prawo o ruchu drogowym, pobierają i wydają depozyty. Dodatkowo w zależności od ruchu na przejściu prowadzą dodatkowo postępowania mandatowe lub wykonują inne zadania z zakresu odpraw osób i towarów. Brak kasy na przejściu granicznym oznacza konieczność zatrzymania samochodu do czasu uiszczenia opłaty w urzędzie skarbowym nawet, gdy wiezie towar łatwo psujący się czy jest to skład pociągu. To są koszty dla przedsiębiorców. Funkcjonariusz, który na drodze ujawni naruszenie w transporcie drogowym nie będzie mógł pobrać kaucji od przewoźnika zagranicznego. Jeżeli funkcjonariusze w patrolach nie będą mieli prawa do poboru kary z mandatu gotówkowego oraz kaucji to nadal nie zostanie wdrożona kontrola wykonywania usług okazjonalnego przewozu autobusami zarejestrowanymi za granicą. Straty z tego tyt. szacowane są nawet na ok. 50 mln. zł. i nadal kontrolowani na drogach będą niemal wyłącznie kierowcy polskich ciężarówek. Obecnie ponad 90% skontrolowanych przez S.C. na drogach ciężarówek należy do polskich firm. Oddziały i grupy mobilne działają 24 godziny na dobę i 7 dni w tygodniu. Urzędy skarbowe działają 8 godzin od poniedziałku do piątku. Dodatkowo grupy mobilne kontrolują na terenach oddalonych od siedzib urzędów.

Czy przy oddziałach celnych zostaną utworzone delegatury urzędów skarbowych do tzw. obsługi kasowej?

Jakie zasoby kadrowe są potrzebne do obsługi kas urzędów skarbowych przy oddziałach celnych? Czy będą czynne w godzinach pracy oddziałów celnych tj. 12 godz. w oddziałach wewnętrznych lub 24 na przejściach?

Czy będą to obecni pracownicy US czy ucywilnieni funkcjonariusze oddziałów, przeniesieni do US?

Czy w oddziałach, w których obecnie zadania kasowe wykonują funkcjonariusze doraźnie tj. nie ma osobnego etatu/stanowiska kasjera także będzie obsługa pracownika US?

Czy na przejściach gdzie nie ma oddziału żadnego banku przewiduje się zlecenie poboru należności np. agencjom prywatnym i w jaki sposób wpłaty te będą chronione przed defraudacją?

Jaki przewiduje się tryb poboru należności za mandat gotówkowy lub kaucji na poczet kary pieniężnej w gotówce od przewoźnika podczas kontroli w dni wolne od pracy, w nocy lub w miejscach z dala od siedzib urzędów skarbowych, skoro nie ma technicznych możliwości wpłaty do US a przepisy prawo o ruchu drogowych wskazują jako uprawnionego do poboru funkcjonariusza organu, który dokonał kontroli?

Jakie korzyści, w tym finansowe powstaną z tyt. likwidacji kas w oddziałach celnych? Jaki problem rozwiązuje likwidacja kas w oddziałach celnych oraz odebranie uprawnienia do poboru należności i opłat funkcjonariuszom UCS wykonujących kontrole?

Jakie korzyści, w tym finansowe powstaną z tyt. ucywilnienia audytorów Izb Celnych? Jaki problem rozwiązuje ucywilnienie funkcjonariuszy audytorów? Podjęto decyzję, że wiele z dotychczasowych zadań wykonywanych przez funkcjonariuszy będą wykonywać te same osoby ale po ucywilnieniu. Przykładem są audytorzy. Są to funkcjonariusze wykonujący zadania z zakresu czynności audytowych we wszystkich największych firmach działających w Polsce i dokonujących obrotu towarowego z krajami poza UE. Do obowiązków służbowych tych funkcjonariuszy, należy narzucona przepisami Unijnego Kodeksu Celnego analiza prawidłowości funkcjonowania tych przedsiębiorstw w pełnym zakresie, począwszy od struktur organizacyjnych, przez prawidłowe stosowanie przepisów celnych i podatkowych, prowadzenie księgowości w zgodzie z przepisami prawa, po fizyczne zabezpieczenie firmy przed atakiem (w tym bezpieczeństwo infrastruktury informatycznej). Doświadczenie tych funkcjonariuszy/pracowników jest unikalne w skali kraju. Osoby te mogą zarobić na rynku o wiele więcej, niż może zaoferować im administracja państwowa. Są to osoby, dla których ma znaczenie Mundur i środowisko, z którym się identyfikują. Teraz mają zostać pozbawieni munduru i przeniesieni do administracji skarbowej tj. działania jednoznacznie oceniane jako niezasłużone upokorzenie.

Jakie korzyści, w tym finansowe powstaną z tyt. ucywilnienia informatyków Izb Celnych? W grupie informatyków funkcjonariuszy jest mniej zwolnień na wniosek niż wśród informatyków na etacie cywilnym, pomimo niższych wynagrodzeń funkcjonariuszy i kierowania celowych podwyżek wyłącznie na etaty cywilne? Informatycy to grupa, w której od lat występuje problem nadmiernej rotacji i zwolnień osób wysoko wykwalifikowanych o bardzo wąskich kwalifikacjach i uprawnieniach. Pomimo trzeciej podwyżki wynagrodzenia w tej grupie skala zwolnień jest tak duża, że jesteśmy krok od sytuacji krytycznej stanowiącej zagrożenie dla funkcjonowania systemów kluczowych dla UE oraz Polski.

Czy funkcjonariusze, którzy obecnie wykonują zadania przenoszone do US otrzymają propozycję pełnienia służby przy innych zadaniach w UCS z uwzględnieniem ich miejsca

zamieszkania?

Bardzo prosimy o udzielenie odpowiedzi na każde z pytań osobno z uwzględnieniem numeracji. Ogólne informacje z dokumentów i wystąpień, które prezentuje od wielu miesięcy Ministerstwo Finansów są nam znane.

Jednocześnie składam wniosek o informację publiczną w trybie ustawy o dostępie do informacji publicznej i udostępnienie wszystkich opinii eksperckich oraz analiz jakie posiada Ministerstwo Finansów w sprawie KAS z wyjątkiem opinii profesora Modzelewskiego, Gajewskiego, Adamskiego, gdyż ww. są znane opinii publicznej. Podczas debaty w Senacie w dniu 3 listopada Szef Służby Celnej odpowiadając na pytania Senatorów mówił, że Ministerstwo posiada opinie innych profesorów oraz szczegółowe analizy na temat zasadności wprowadzenia KAS. Opinia publiczna jednak do dzisiaj ich nie poznała, dlatego prosimy o ich udostępnienie w ww. trybie - elektronicznie na podany w stopce pisma adres mailowy, względnie korespondencyjnie na wskazany adres.

Z poważaniem
Sławomir Siwy
Przewodniczący
ZZ Celnicy PL

/ - /